

Force majeure -ehdoista

Professori Juha Karhu

Lapin yliopisto, oikeustieteiden tiedekunta

Laatua ja rajattomuutta Lapin matkailuun

Lapin Matkailuelinkeinon Liitto ry / LaSoVe

Mikä on force majeure?

- Ylivoimainen este
- Voi tehdä sovitusta suorituksesta absoluuttisesti (= täysin) mahdottoman
- Voi tehdä sovitusta suorituksesta suoritusvelvolliselle käytännössä (liiketaloudellisesti) mahdottoman sellaisten olosuhteiden vuoksi, jotka ovat suoritusvelvollisen vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella ja joihin ei olisi voinut edes huolellisesti toimien varautua

Miksi force majeuresta sovitaan?

- Force majeuresta ei tarvitsisi sopia = on yleinen sopimusoikeudellinen periaate!
- Sovitaan varmuuden vuoksi selventävästi (= vain vahvistetaan muutoinkin sovellettu yleinen periaate)
- Sovitaan force majeuresta jotta saataisiin itselle oikeudellisesti parempi asema kuin yleisen periaatteen mukaan toimittaessa
- Esimerkiksi: laajentamalla/supistamalla niitä tilanteita, joihin voi vedota force majeure tilanteina, siirretään riskiä vastapuolelle

Force majeuren kaksi juurta

- Saksalainen oppi siitä, että objektiivinen (ulkopuolisista syistä aiheutunut) mahdottomuus tehdä suoritus johtaa vapautumiseen suoritusvelvollisuudesta
- Ranskalainen oppi siitä, että joskus ”suuremmat voimat” vaikuttavat olosuhteisiin ja tekevät alun perin sovitusta velvollisuudesta käytännössä mahdottoman

Miksi force majeure otetaan huomioon?

- Saksalainen logiikka: jos laki edellyttää suoritusta, suorituksen pitää aina olla mahdollinen
- Ranskalainen logiikka: joskus ulkopuoliset voimat (Act of God) muuttavat tilanteen niin, että tulosta ei pystytä saamaan aikaan vaikka on toimittu huolellisesti

Mitä force majeuresta seuraa?

- Force majeure vapauttaa suoritusvelvollisuudesta
- Force majeure EI VAPAUTA kaikesta vastuusta
 - Pitää suorittaa kun este poistuu
 - Pitää minimoida yhteiset vahingot, ja erityisesti myös vastapuolen vahingot
 - Pitää joissakin tilanteissa korvata vastapuolen vahinkoja
- Force majeuren vaikutuksista voidaan sopia
 - Tarkka syyni vahinkojen korvaamiseen!

LaSoVe hankkeen anti force majeure ehdoille

- Kiinnitetään huomiota tähän Lapin matkailuyrittäjien vastuuseen kannalta keskeiseen ehtotyyppiin
- Avataan tiiviisti asian sopimusoikeudellista taustaa
- Autetaan havaitsemaan kipupisteitä vastapuolen sopimusluonnoksissa
- Tehdään esimerkkiehtoja, joita yrittäjä voi itse esittää sopimusneuvotteluissa

KIITOS!

